

Egzamin licencjacki w Katedrze Porównawczych Studiów Cywilizacji
specjalność: Porównawcze Studia Cywilizacji

1. Studia I stopnia kończą się pisemnym egzaminem licencjackim, który jest podstawą uzyskania dyplomu ukończenia studiów. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu licencjackiego jest zaliczenie ostatniego roku studiów I stopnia, w tym złożenie pracy licencjackiej (artykułu naukowego).

2. Egzamin licencjacki ma formę testu pisemnego, trwającego 1,5 h. Test składa się z w 50% z pytań zamkniętych i 50% pytań otwartych. Warunkiem otrzymania **oceny pozytywnej** jest uzyskanie min. 60% poprawnych odpowiedzi.

3. **Zakres tematyczny** egzaminu obejmuje pięć kursów kanonicznych: Cywilizacja europejska, Cywilizacja subkontynentu indyjskiego, Cywilizacja islamu, Konfucjański krąg kulturowy, Elementy antropologii społecznej. Wszystkie pytania egzaminacyjne są sformułowane na podstawie podanych zagadnień (opisy kursów i listy lektur znajdują się na: www.usosweb.uj.edu.pl).

4. Terminy:

I termin: lipiec, po zakończeniu sesji letniej

II termin: wrzesień, po zakończeniu letniej sesji poprawkowej

III termin: druga połowa października

Dokładne daty podawane są co roku odrębnym komunikatem.

5. Ocena z egzaminu licencjackiego i pracy licencjackiej wraz ze średnią ocen z całości studiów stanowią podstawę **oceny końcowej** wpisywanej na dyplomie ukończenia studiów licencjackich (patrz: Regulamin studiów obowiązujący od 1.10.2012 r.).

ZAGADNIENIA

I. Cywilizacja europejska

1. Polis oraz greckie podstawy pod europejską sztukę, filozofię, naukę.
2. Prawo rzymskie, imperium i koncepcja jedności.
3. Biblia hebrajska jako nowy kod kulturowy (podział, czas powstania, tłumaczenia).
4. Nowy Testament jako podstawia chrześcijaństwa (powstanie, podział, autorstwo, gatunki literackie).
5. Cztery wielkie sobory starożytności.
6. Od pentarchii do parafii czyli organizacyjne struktury chrześcijaństwa.
7. Formy monastycyzmu w Europie.
8. Średniowieczna *christianitas*.
9. Idea jedności europejskiej.
10. Narody i języki Europy.

II. Cywilizacja subkontynentu indyjskiego

1. Cywilizacja Doliny Indusu.
(periodyzacja, główne miasta cywilizacji, najważniejsze znaleziska)
2. Okres wedyjski.
(periodyzacja, kultura Arjów, wierzenia i rytuał, tradycja literacka (objawienie i komentarze))
3. Społeczeństwo Indii starożytnych.
(struktura społeczeństwa, główne okresy i cele życia; chronologia, tworzenie administracji państwowych)
4. Systemy nieortodoksyjne - buddyizm, dżinizm (dżainizm).
(najważniejsze miejsca (zabytki) związane z rozwojem obu religii)
5. Najważniejsze tradycje literatury sanskryckiej i rozwój mitologii. (eposy, purany, rozwój panteonu bóstw)
6. Główne religie subkontynentu.
(hinduizm, islam, sikhizm, chrześcijaństwo)
7. Indie kolonialne i imperializm brytyjski.
8. Rok 1947.
(ruchy narodowowyzwoleńcze, działalność Mahatmy Gandhiego, wyjście Brytyjczyków z Indii, podział na Indie i Pakistan)

III. Cywilizacja islamu

1. Półwysep Arabski w przededniu pojawienia się islamu.

(położenie geograficzne, struktura społeczna, wierzenia, wpływ monoteistycznych tradycji religijnych na kierunek rozwoju islamu)

2. Życie i działalność Mahometa.

3. Rozprzestrzenianie się i rozwój islamu.

(przyczyny podbojów, kierunek podbojów, arabizacja i islamizacja, rozpad imperium)

4. Podstawowe źródła cywilizacji islamu:

- Koran (określenia Koranu, gromadzenie i opracowywanie tekstu koranicznego, jego układ, treść i język, recytacja, teoria cudowności Koranu, komentarze koraniczne)

- sunna Proroka (przyczyny powstania sunny, przyczyny gromadzenia i metody opracowywania hadisów, struktura hadisu)

5. Obowiązki muzułmanina.

6. Dogmaty islamu.

7. Prawo muzułmańskie.

(cechy charakterystyczne prawa muzułmańskiego, główne źródła prawa muzułmańskiego oraz metody podejmowania decyzji prawnych, podział prawa muzułmańskiego - *ibadat* i *mu'amalat*, podstawowe rodzaje występków i wymierzane za nie kary - *kisas* i *dijja*, *hudud* oraz *ta'zir*, kształtowanie się szkół prawa muzułmańskiego, zatrzaśnięcie bram *idżtihadu* i jego konsekwencje, próba reformy prawa muzułmańskiego)

8. Cykl życia –narodziny, obrzezanie, małżeństwo/rozwód (rodzina), śmierć.

IV. Konfucjański krąg kulturowy

1. Pojęcie "konfucjańskiego kręgu kulturowego" (KKK).

2. Starożytne Chiny (przed Konfucjuszem) - mitologia, historia, literatura, pismo.

3. Starożytne szkoły filozoficzne w Chinach, szczególnie szkoła konfucjańska.

4. Chiny Cesarские (do XX w.) - społeczeństwo, religie, sztuka.

5. Konfucjanizm i neokonfucjanizm w roli ideologii Cesarstwa Chińskiego.

6. Wpływ konfucjanizmu na tradycyjny chiński system wartości (np. wizja idealnego państwa, rodziny).

7. Modernizacja Chin i przemiany kulturowe w XX wieku.

8. Współczesne państwa i regiony, które można określić jako kulturowo chińskie (przede wszystkim „Azjatyckie Tygrysy”).

9. Wpływ klasycznej kultury chińskiej na sąsiednie kraje i kultury – Wietnam, Korea, Japonia

10. Specyfika Wietnamu w obrębie KKK.

11. Specyfika Korei w obrębie KKK; współczesne państwa koreańskie.
12. Specyfika kultury japońskiej na tle Chin.
13. Modernizacja i westernizacja Japonii w XIX i XX w.
14. Główne różnice kulturowe między KKK a Zachodem.

V. Elementy antropologii społecznej

1. Antropologia – przedmiot zainteresowań, główne szkoły i ich przedstawiciele.
2. Metody badań antropologicznych.
3. Antropologiczne ujęcie magii, religii, mitu i rytuału.
4. Czas i przestrzeń w refleksji antropologicznej.
5. Pokrewieństwo i rodzina.
6. Badania płci kulturowej.
7. Zmiana społeczna.

Przykładowe pytania:

I. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź. (50 x 1 p. = 50 p.)

1. Zasada matrylokalności odnosi się do:
 - a. reguł dziedziczenia
 - b. reguł wskazujących potencjalnych współmałżonków
 - c. reguł zamieszkania rodziny

II. Proszę odpowiedzieć na następujące pytania. (10 x 5 p. = 50 p.)

1. Podaj główne założenia ewolucjonizmu w antropologii.
2. Wymień i scharakteryzuj trzy podstawowe (główne) elementy pielgrzymki (*hadżdż*).